

SÄVEÅNS VATTENRÅD

Arbetsprogram med tidtabell

- Är det tydligt vilka arbetsmomenten är?

Ja

- Framgår det tydligt arbetsmomenten kommer att genomföras under denna förvaltningscykel?

Ja ganska tydligt. Det skulle kunna förtydligas vad de olika färgerna i tabellen innebär, även om det går att lista ut. Saknas också en kommentar i cirkeln över vilka som berörs på sid 8 om att kommunerna berörs som myndighet (alltså inte bara som VA-huvudman och ansvariga planerare).

- Är det tydligt förklarat hur just du berörs av vattenförvaltningen?

Ja

- Är det tydligt förklarat hur och när det går att delta och tycka till om arbetet med vattenförvaltningen under denna förvaltningscykel?

Ja

- Är det tydligt beskrivet hur synpunkterna från samrådet tas om hand under denna förvaltningscykel?

Ja

3.5 Var med och påverka!

- 3.5.1 Saknas någon information för att du eller din organisation ska kunna föra fram synpunkter? Vad i så fall?

Vattenrådet saknar ingen information.

- 3.5.2 Vilka samhällssektorer och vilka målgrupper tycker du eller din organisation är viktigast för vattenmyndigheterna att möta? Motivera gärna svaret.

Vattenrådet anser att kommunerna, lantbruket, skogsbruket, vattenkraften, samhällsplanering på olika nivåer och infrastruktur är dom samhällssektorer som det är viktigast att vattenmyndigheten möter eftersom dom företräder verksamheter som alla på något vis har en negativ påverkan på vattenförekomster.

Viktigt också att se till att övergripande handelsavtal inte hindrar uppfyllande av MKN och andra miljöförbättrande åtgärder på decentraliserad nivå. Dessutom viktigt att detaljhandel och producenter tas med i processen.

- 3.5.3 Hur kan vi utveckla samverkansformerna ytterligare? Motivera gärna svaret.

Vattenrådet tror att det behövs ännu mer information och kommunikation mellan vattenmyndigheten och de samhällssektorer som nämnts här ovan. Kunskapen om vatten är generellt mycket låg hos de olika verksamheterna och kunskapen om hur de olika verksamheterna påverkar våra vatten är ännu lägre.

Eftersom vattenmyndigheten inte anser sig ha resurser för att samverka utan lägger över ansvaret på länsstyrelser, kommuner och vattenråd, så måste dessa aktörer för att kunna ta ett större ansvar att informera mer, också få ökade resurser för detta.

Översikt över väsentliga frågor inom vattenförvaltningen

4.2 Prioriteringar för vattenarbetet

- **4.2.1 Vilka vattenförekomster tycker du eller din organisation att vi ska prioritera för att uppnå god status eller potential till 2027? Ge gärna exempel med geografisk koppling. Prioriteringen behöver göras inom de juridiska förutsättningar som finns idag.**

Vattenrådet ser gärna att fokus läggs på vattenförekomster där det byggs mycket och har ett intensivt skogs- och jordbruk samt de som har skyddsvärda arter (ex. Säveån med tillflöden) och vattenförekomster med havsvandrande fisk (ex. havsöring, lax, ål, havsnejonöga).

- **4.2.2 Vilken prioriteringsgrund är allra viktigast för dig eller din organisation? Motivera gärna svaret.**
Vattenrådet tycker att det är rimligt att prioritera att uppfylla Sveriges miljö kvalitetsmål.

4.3. Det är nu nästa åtgärdsprogram förbereds!

- **4.3.1 Hur vill du eller din organisation att nästa åtgärdsprogram ska vara när det gäller åtgärder riktade till länsstyrelser respektive kommuner? Bara regionalt anpassat, lika i hela landet eller något däremellan? Motivera gärna!**

Åtgärdsprogrammet bör vara lika i landet eftersom det borde förenkla arbetet med att beskriva åtgärder riktade till län respektive kommuner.

Dessa bör sedan anpassas regionalt och lokalt av länsstyrelser och kommuner så att de återspeglar de faktiska förhållandena. Det ska kännas meningsfullt och vara tydligt vilka miljöproblemen är för de "egna vattenförekomsterna".

- **4.3.2 Hur vill du eller din organisation att underlaget till nästa åtgärdsprogram ska vara när det gäller åtgärdsförslag i VISS? Välmotiverade möjliga åtgärdsförslag per vattenförekomst i VISS eller mer schablonmässiga beräkningar som ger utrymme för mer lokal åtgärdsplanering? Motivera gärna!**
Vattenrådet tycker det hade varit bra med välmotiverade åtgärdsförslag per vattenförekomst i VISS. Det gör det lättare för den enskilde med god kunskap om just "sin" vattenförekomst att kunna bedöma åtgärdsförslagen.

Problemet med åtgärdsförslag per vattenförekomst är ju att det sällan är hela vattenförekomsten som är i behov av en åtgärd utan endast delar av den eller t.o.m. åtgärder utanför vattenförekomsten som påverkar vattenförekomsten.

Det är också bra med välmotiverade möjliga förslag eftersom det då blir enklare att komma igång med åtgärderna. Men det är också bra att ha schablonmässiga beräkningar som kan användas för att få igång andra åtgärder som är lokalt anpassade. Det ena behöver inte utesluta det andra.

Åtgärdsförslagen bör också vara utformade så att de följer de rekommendationer av åtgärder som presenteras i den nya biotopkarteringsmanualen, åtgärder anpassade efter HYMO-typ.

- **4.3.3 Har du eller din organisation förslag på nya typer av åtgärder och vilka som behöver genomföra dem? Ge gärna förslag!**

Våra reningsverk utgör stora punktutsläpp för i stort sett allt som är vattenlösligt. Renar fosfor men övrigt (läkemedelsrester, mikroplaster, tungmetaller mm) går ut våra vattendrag och sjöar. En stor utmaning för framtiden att lösa detta.

Att hitta lösningar för separering av svart(toalett)- och grå(BDT)vatten är också en utmaning som behövs.

En annan stor utmaning vi måste börja ta tag i, är gamla och läckande avloppsledningarna och avloppssystem mest överallt i verksamhetsområdet för VA.

Dagvatten är ett ökande problemområde med allt större hårdgjorda ytor. Väldigt lite är gjort när det gäller att ta hand om dagvatten.

Det finns ett stort behov av att återställa fysiskt påverkade vattenförekomster i jordbruks- och skogsbrukslandskapet, förbättra konnektiviteten i alla riktningar och öka vattnets uppehållstid i landskapet.

4.4 Effektiva åtgärder inom jordbruket

- **4.4.1 Vilka ytterligare incitament och styrmedel anser du eller din organisation behövs för att nödvändiga åtgärder inom jordbrukssektorn ska kunna genomföras i tid? Ge exempel.**

Vattenrådet anser att åtgärder inom jordbruket är nödvändiga för att minska belastningen på vattenförekomster i form av övergödning och fysisk påverkan.

Vattenrådet ser också gärna att det kan bli en större samsyn om vad som menas med en ekologisk funktionell skyddszon utmed ett vattendrag och att jordbruksverket kunde börja anamma samma definition som Havs- och vattenmyndigheten har.

En bättre definition av ekologiskt funktionella skydds-zoner som gäller alla myndigheter och utgår ifrån skydd av vattendraget bör tas fram.

- **4.4.2 Vilka synergier och andra effektiviseringsmöjligheter anser du eller din organisation finns inom befintlig finansiering av åtgärder inom jordbrukssektorn? Ge exempel.**

Bättre utnyttja befintliga enskilda resurser och möjliggöra att det finns stödresurser som kan hjälpa till med kompetens med ansökan av stöd, studieresor och utformning av t ex tvåstegsdiken och våtmarker.

- **4.4.3 Hur tycker du eller din organisation att åtgärdsinsatser i jordbruket ska prioriteras om finansieringen är begränsad? Ge förslag och motivera gärna ditt förslag.**

Arbetet med skydds-zoner och markavvattningsföretag skall prioriteras. Båda har möjlighet att bidra till att mindre näringsämnen når vattendragen. Även åtgärder för att hantera översvämningar på jordbruksmark och anläggande av fosforfällor bör prioriteras.

- **4.4.4 I vilka samverkanssammanhang tycker du eller din organisation att vattenmyndigheternas insats gör störst skillnad?**

Som informatörer och tillskapare/sammanställare av underlag.

Vattenmyndigheten bör fortsätta kommunicera med centrala myndigheter och jobba för en samsyn kring exempelvis skydds-zons frågan.

En samordning med landsbygdsprogrammet och kommunernas arbete med tillsyn enligt miljöbalken för berörda vattendrag skulle vara värdefull. Ett sådant arbete skulle lämpligen drivas av länsstyrelsen som någon typ av "projektledare". Förslaget är att det skulle finnas en arbetsgrupp för respektive vattenförekomst.

4.5 Vandringshinder i distrikten

- **4.5.1 Hur ska vattenmyndigheterna prioritera vilka vattendrag som behöver åtgärdas först, dvs. hur lyfter vi fram "rätt" vattendrag i både miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram? Motivera gärna ditt svar.**

Bör utgå från hur känsliga vattendragen är i första hand. Men hinder som är lätta att ta bort kan ju också prioriteras så att åtgärdsarbetet kommer igång.

Vattenförekomster med havsvandrande fisk bör prioriteras samt vattenförekomster med stormusslor beroende av värd fiskar för sin spridning i ett vattensystem.
En prioritering kan vara att börja med nedersta kraftverket i ett vattensystem först (ex. Jonsered i Sävån).

Forskning och utveckling av kulturhistoriskt anpassade fiskvägar är viktigt.

- **4.5.2 Hur kan vattenmyndigheterna göra underlag och kunskaper tillgängliga på ett bättre sätt för de som berörs? Vilket underlag och vilken kunskap finns i samhället i övrigt som behöver tas in i vattenförvaltningen? Beskriv och motivera!**

VISS borde vara det naturliga verktyget för alla som jobbar med vatten, oavsett bransch.

Ett problem med VISS är att det innehåller så mycket information så att det kan bli svårt att hitta det man behöver få fram vid olika tillfällen. Det är därför bra om det blir lätt att hitta. Många av dem som ska utföra åtgärder och bör känna till vandringshindren är inte vana att använda VISS, det är därför viktigt att nå ut till dem via rätt kanaler.

Det kanske går att utforma ett VISS som är lättare att söka i också, så att användarna kan välja det alternativ som passar dem bäst. Fråga varje organisation och kommuner om vilka uppgifter som de har om vandringshinder och sammanställa det samt lägga in uppgifterna så att de kan nås t ex via VISS.

Det hade varit bra om det i VISS gick att se verksamhetsutövares egenkontroll.

Den juridiska processen för anläggande av fiskvägar, utrivning e t c bör förenklas och bli ekonomiskt överkomlig. Man måste kunna anlägga t ex en fiskpassage vid ett mindre vattenkraftverk utan orimliga kostnader.

4.6 Vattenbrist hanteras i kommande åtgärdsprogram

- **4.6.1 Vilka åtgärder anser du eller din organisation krävs för framtida hushållning och återbruk av vatten? Ge oss gärna förslag på viktigt förebyggande arbete eller åtgärder.**

Vattenrådet anser att vattnets uppehållstid i landskapet måste ökas.

Viktigt att minska vattenhastigheten i urbana miljöer. Detta kan ske genom krav på t ex ökad grönyta, markinfiltration mm.

- **4.6.2 Var behövs särskilda insatser för att hålla kvar vatten på land som infiltrerar ner till grundvattnet?**

Inget svar på denna frågan från vattenrådet

4.7 Vattnets värde behöver tydliggöras

- **4.7.1 Vilket fokus anser du eller din organisation är mest betydelsefull för att bäst beskriva vattnets värde inför arbetet med åtgärdsprogram 2021-2027?**

Vattenrådet anser att koppling mellan vatten och biologisk mångfald bör förtydligas samt koppling mellan biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Vatten har under en lång tid tagits för självklart och bara setts som en resurs som kan utnyttjas utan tanke på att vattnet ingår i ett kretslopp och att det är fler än människan som är beroende av vatten, speciellt dom som bor i mediet.

- **4.7.2 Vilka analyser behöver vattenmyndigheterna göra för att motivera både MKN och åtgärdsprogram?**

Vattenrådet ser gärna att man tar med biotopkarteringar när man gör bedömningar, där framgår väldigt tydligt vilka problem det finns med fysisk påverkan.

Långsiktig strategi för att hålla koll på nya förorenande/farliga ämnen t ex läkemedelsrester

- **4.7.3 Vilken information behöver vattenmyndigheterna ta fram eller sammanställa för att bättre kunna beskriva samhällets nytta av rent vatten och vatten av tillräcklig mängd? Finns informationen redan hos någon aktör?**

Vattenrådet anser nog att mycket information redan finns i den vetenskapliga litteraturen, men att det vore bra om Vattenmyndigheten kunde sammanställa det som finns och ta fram en önskelista på det som saknas.

4.8 mer kunskap behövs om nya miljögifter

- **4.8.1 Vad tycker du eller din organisation borde göras för att öka kunskapen om miljögifter och dess effekter? Ge gärna förslag?**

Ett provtagningsprogram bör tas fram

- **4.8.2 Vilken typ av åtgärder för att förebygga effekter av miljögifter skulle de eller din organisation vilja föreslå till nästa åtgärdsprogram?**

Minska utsläppen!